

nyón.
zéról ezennel
lmi mesélir-
ztus hó 7-én

Az „Egyetértés” melléklete

— 207-ik számához. —

KÖZGAZDASÁG.

Feszleten reflexiók a félévesi kiállításról.

I.

let 3. halom
1.
2.
3.
4.
5.
6.

let 1.
1.
1.
1.
2.
3.

let 2. halom
5.
1.
2.
1.
1.
1.
1.
1.
10.
1.
4.

lelyek hori-
enz, értékp-
agustus hó
Ferené-József

a beadó pa-
ajánlat ár me-
és legteljesebb
lításra a kitű-
giallításának,

órák a mi-
helyiségekben
osság mellett
az nap, vagy

an a mustrák
nősegre nézve

riumi tol

ennek inkább meg-
teremléseket a
tan gyermek azért
attól van
En az az az az
magja vetet, meg-
tegyes, mely által
aranyi erőt bír-
a jónak és a
szület. A neves-
nyos ember nagy
énebb ennél.
is menedél
kelom a szülő,
a leteni resect-
éhang. Az anyag
summit. Az anyag
n független
Cognitamus.
tereme lepett.
En austerialista
30 előtt. Filozof-
tertek el. Az
gyengélkedő, de
emelten nem va-
köznyebben ál-
k nek talajingerit-
tja. Megmagya-
melyet az örök
ez eljebb le ne
szökik ó a lárba-
gy magja mi-
fundulus, turel-
társadni, küzdni
le nem szegyen,
hite és nevelése
rről is magana-
g egytarn töle-
sz magától

101.25
101.75
100.75
99.75
96.50
97.50

0-101.25
101.00
101.50
102.00
102.50
103.00

Ez az alatt a „Gazd. Lapok” hasábjain Tomcsits István tollából a félévesi kiállításról szóló gazdasági kongresszus tárgyalás első kérdésére vonatkozólag, mely a magyar gazdáltnak az amerikai és oroszországi gabnaversenyre szembeni teendőiről szólott, egy oly jeles értekezés jelent meg a mely iróniasan egy mely gondolkodásról, mint szakavatásról is fénysen tanusított, melyre vonatkozólag, mielőtt ann-k lektor rövid kivonatos ismertetés-be becsútkoznánk, el nem hallgatunk meg megjegyzésünket, miszerint igen sajnáljuk, hogy mindazokat, a mit ez értekezésben elmondott, nem a félévesi kongresszus mondogta el, valamint, hogy sajnáljuk azt is, hogy oly kevesek mellett a tollnak, mint a minőről ez értekezés teszen bizonyosságot, a „Gazd. Lapok” hasábjain nevével gyakrabban nem találunk. Általában véve azon rigliről t. nevek, amelyekkel ez 10-12 évvel még csaknem minden számban találkozunk a „Gazd. Lapoknak”, csaknem mind letünk, — pedig viselkedésük nagy része még életben van. Mi annak az oka, hogy így elhallgattak? — holott éppen most, a jelen gazdasági válság közepétvévén, a gyakorlati tanácsoknak legtöbb hasznát, a jelen s jövőre gazdamezednek. Azt hisszük, hogy a gazdasági válság közepétvévén, a Tomcsits István példáját a többiek is követnék, s újra felvennék azt a tollat, a melyből annyi gyakorlati jó tanácsot szolgáltak a multban, az ifjabb gazdamezedeknek.

A nevezett értekezésben T. egy helyen a gazdasági kongresszuson az amerikai és oroszországi gabnaversenyre szemben való teendőkre vonatkozólag kimondott azon ajánlata, hogy földművelőknek a magyar gazdák az által-tenyésztés felkarolását és a nagyobb mérvű (50%) takarmány-termesztést kell tekintenie, igen helyesen azt írta: vajjon az az Amerika és Oroszország nem lesz-e nekünk hús és esetleg által kivétel dolgában is éppen olyan sőt hatalmas concurrensünk, mint a minő a cereáliák (gabonafélék) terén? Valjon egészen elfelejtünk-e ama bizonyos refrigátorokról (hűtőköri), melyek ha-hár mult évben még csak a kezdemény nehézégei közlő intézmények voltak is, (ezeket annak idején lapunk is ismertette) a husárak Angolhonban mégis isten tudja mikor létezett legelősebb árakig összeköthették.

Nem lehet-e tehát igen valószínűnek tartani: hogy ugyanazon államok, melyek legvesélyesebb gabona-versenyüknek hoztak fel, a marhatenyésztés és hús kivétel terén szintén azokká lennének; és az európai husipiacz ellátás kérdésében oly fokozott mérvben lennének versenyzők, a mely mérvben erre azon körülmény képezeti, hogy kivált az orosz, még inkább pedig az amerikai viszonyok között az állattenyésztés kevesebb, helyenkint pedig majd csak semmi beruházást sem igényel; és mily sajnálást terem a kisebb terméket mellől nagyobb értéket képviselő husnak, esetleg állatnak, a gabanemleket irányban?

En esodallom tehát, mondja T., hogy eme tengeren fekvő, de sőt már teljes fejlődésben levő nyenyek, a kitűzött kérdés szellemében szamba sem vetett és a zirconclussio csak teljes megelőzésével (nem egészen teljes megelőzésével, mert Pil-ler Miklós, a sáros megyei gazd. egyesület elnöke által érintettek, — de minden esetre nem eléggé mélyfolyóttak) vonatolt, holott éppen a husverseny, a dolog természeténél fogva sokkal kitár-tyobb és nyomasztóbb lehet a gabonaversenyél, melyre mint jól tudjuk, a tövetség befolyása, már az európai continenten belül is igen érkezőnyen hat.

„Ez már most kérdem, mivel gabonakivitelünk Amerika és Oroszország által veszélyeztetve van, és időnkint erősben nyomtat, változtatnak meg termelésünk főirányát, és oly irányra ves-
rők azt át, melyen a nevezett két eu-
rópai ártok Európán kívül eső ál-
lam; még nagyobb, sőt határtalan
termelési és versenyzési képe-
séggel bírnak?”

„Ezen tanácsot I. és eljárástól várjuk, (még ha annak oly bátran oda dobott előzménye, a takar-
mánytermelés oly mérvű kiterjesztése képezhető
volna is) eme egyetemes javítását állapotunknak, és
abban lássuk tesd estüve lenni ama várászelvet,
mely nélkül mintegy egész létünk már keccköz-
tatva volna?”

Alig hiszem, hogy ez egy lehesen, folytatja T., ream ugyan ezen bátor caleidoscop forditás egészen és nagyban azon benyomást teszi, mintha mellett, amit a vámon nyerünk, azt a ré-
ven kellene elvesztenünk, holott nekünk
a lehetősegg határáig, egy az egyiket mint a má-
sikat meg kellene tartanunk.”

Ennek a következés, amint azt T. igen he-
lyesen megjegyzi, okvetlenül az volna, hogy a vi-
zonyok változával, ha t. i. Európa bármi oknál
fogva ismét a mi gabonánk szorula, akkor ismét
a takarmány leszállítás tartalmel hasonló árjé-
ssel kapcsolosa discussio.

Mit tanulunk, mit vonhatunk le tehát mind-
ezekből? Kérdi tovább T.

„Szerény nézetem szerint nem mást — monda-
ja, mint hogy a nemzetközi szükséglet és kínálat terén,
még pedig egy a mezőgazdaság, mint az ipar kör-
rül mutatózó általános jelenségek és ingadozások
szokor se nem jöhetők, sem szabatosan elő-
nem láthatók, habár nagyban véve bizonyos fül-
legben, irányban mozognak is, gyakran elemen-
ris váratlanossággal és súlylál lépnek fel, hatnak és
adnak ismét más állapotoknak új értéket vagy for-
galmi és kereskedelmi módokatoknak helyet, és
hogy ezen ingadozás ellenében, melynek időköz-
beni fázisát — igaz — egész állami csoportoza-
tokra vagy sulyok lehetnek, — általános ir, és
mentő orvosság, mint egy vezér szakavka foglal-
ható ellensulyozás nem létezik.”

„Mind ezekre nézve a javulást csak maga az
idő hozza meg, és e megelőzést akárán egy
még másik állam, egy vagy más, hogy ugyan-
jam — nemzetközi termelési medence csakhamar
előlána magát, hogy újból teszen ösvényen jár,
és hogy az emberi erő és képesség egyáltalában
néve sem a földműves, sem az iparos, de sőt még
a szellemi tényezők t. r. s. nem túz hosszabb megál-
lópást, vagy pedig bizonyos kizárólagos érvényű
boldogulás áramlatokat.”

„En tehát a fel-felmerülő áramlatot az illető
korszakának érdemül épen oly kevéssé rovom fel,
mint esetleg vétkül, mert a kor vezéreszméjét, sőt
vezérszavaitól, sőt jó vagy bal előlévelényeitől
magunkat csak részben tehetjük szabadá, tulnyomó
részben a esalakozott érdekek annak ösvényeit
parancsolják követnünk és a legnagyobb tehetőség
megadott elme sem mutathat a beállandó
sötét fellegzetre, legalább oly erőlyvel és határo-
zottsággal nem, minő ki-lenne, hogy a tulvan és
vérmesen működő kerekzet lassúsághoz, az illu-
ziókkal telt kebleket megtérteshez, megálá hoz s ve-
zethetné.”

„Nem teheti pedig azt, mert mind fejlettebb
a jelenkor társadalmi mechanizmusa, minél szoros-
kapcsolatba hozatik ország ország, nemzet
nemzetel, annál többlet tehenő folyik be a
munkamegosztás, a termelés, ipar, forgalom és
kereskedelmel kérdéseibe, és a megtérítés, val-
mint a nemzetgazdaságon fonalán mérhető bírat
annál nehezebben alkalmazható.”

„Higgadt tárgyalóssággal kell tehát hason,
habár elég súlyos formai és értékvisszaszeceket
megítélünk.”

„Nem kell messze visszanyulnom, — végzi
be a részt értekezésének T., — hogy rá utassak
azon évekre, melyek közepette mint sok másokra,
egy nálunk is bizony elvett volna egy hatal-
más látóni tehetőség; ámde esendes négyfél között
duzzogó és morgó látónak illy helyzetekben se-
gitve nincs. Kellott volna egy jellem, egy egy-
ség, egy lángsz, mely előzért a bekövetkezőkre
nézve mintegy villámszerű gújító és rendtő hat-
lalommal dörögött volna a sikamlós tere lépett
nemzetfűlébe, de ugyebár olyas nem létezett
sem nálunk, sem Amerikában sem Angol sem Né-
methonban, de sőt ha létezett volna is, kérdem,
lett volna-e szive és látszólagos jogosultsága a vi-
gan neki példás élet és az millió százbaja zsi-
baszálólag közbe nyulni, nyers kézzel jelölni sokat
igen sokat betegnek, mihez mégis, időközben leg-
abb, vagyoni boldogulásunk és előmenetelünk
oly sok tényezői voltak látszólagos határozottsá-
gával kapcsolhatók.”

Nem, nem és még egyszer nem.
Igy álunk mi földművelésünk irá-
nyát is a szemünkre rethető gabna
tultermelés és a földszarolás kérdé-
sét illetőleg is.

Mert kérdem, ugyan akkor állítottuk volna-e
azt, be midőn másrészt egy irányban intett, un-
szolt, hajított bennünket az elmélet és doctrina
jobb módszerekhez, a földművelés miszai oldalt
illetve, mely tényezők mindnyája azonban beru-
házást, azaz penztigényt? és midőn épen a penzt,
a felforgott termések, a kapcsol-ós kereslettel ta-
látkozva, a gabanemleket értékesítésé általgyorsan,
biztosan és kielégítőleg szolgálhatók? ez több mint
a mit követelnünk lehet, — végre a gazdasági
élet terén is jogosult az aranyárdekek eszméje, az
azt az eszméje, hogy a későbbi nemzedék érdeke-
ben mi, az ebrédés ezer következményeit által-
igénybe vettek és kissé meg is rokantattak, min-
dent nem vállalhatunk, maradjon tehát azoknak is
egy kevés gond és megdöglendő, — hogy pedig

ezen gond, minden megengedhető kezelési hiba
melletts leend még a kizsarlól, ki-
záró kámányoltlaltal jódjával azo-
nos, azt kezemet szivemre véde is merem ál-
litani.

„Részemről tehát oda vélekedem, hogy az
országos mérvi talajkizsákmányolás panaszaira és
az azzal kapcsolatos vátakra eddigéleg kielégítő alap
nines lábnak alati.”

„Az ily erőltetett tultermelés ugyanis maga-
magában zárja javítását is; az affőldön a mérhet-
len gazos hitvány szem által, mely a kpszi fel-
színes talaj kezelésnek annál kikérülhetlenebb erde-
ménye, mennél nagyobbab annak absolum termő-
képessége. A földelőn meg határt vé a szaro-
lásnak az arasznyi és ritka kalász, mely csakhamar
megzarastás fáradsalmát és kiadásait sem érdemeli.

Mindkét védből egy tehát a mivelleti „neto-
vábhoz” a többiből pedig az adó-
felgyelől gondoskodik.

Ekként fogom én fel, fejezi be ez irányban
reflexióit T., szerény laktörömből eme nagy fontos-
ságot kértesz.

Ama kérdéses adott választ pedig, hogy mi-
ként képzeli tehát ő az amerikai és orosz gabona
versenynek elejét vehetni, lapunk jövő száma ho-
zandja.

Miről beszélnek a hazai és külföldi
gazdasági és kertészeti lapok?
* Prágában vetőmag-kiállítás lesz folyó év
szeptember 27-től október 5-ig. A kiállítást a
eszerszörgy gazdasági klub rendezi, mely is a kö-
vetkező osztályokra oszlik: A) A gazdasági ve-
tőmagvak: I. Gabonafélék és hüvelyesek. II.
Gumós és gyök növények. III. Haj és foradók nö-
vénye sem a földműves, sem az iparos, de sőt még
a szellemi tényezők t. r. s. nem túz hosszabb megál-
lópást, vagy pedig bizonyos kizárólagos érvényű
boldogulás áramlatokat.”

„En tehát a fel-felmerülő áramlatot az illető
korszakának érdemül épen oly kevéssé rovom fel,
mint esetleg vétkül, mert a kor vezéreszméjét, sőt
vezérszavaitól, sőt jó vagy bal előlévelényeitől
magunkat csak részben tehetjük szabadá, tulnyomó
részben a esalakozott érdekek annak ösvényeit
parancsolják követnünk és a legnagyobb tehetőség
megadott elme sem mutathat a beállandó
sötét fellegzetre, legalább oly erőlyvel és határo-
zottsággal nem, minő ki-lenne, hogy a tulvan és
vérmesen működő kerekzet lassúsághoz, az illu-
ziókkal telt kebleket megtérteshez, megálá hoz s ve-
zethetné.”

